

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен номер	Дата
ВСС - 1204	06-03-2023

До
Съдийска колегия
на Висшия съдебен съвет
До
Български институт за правни инициативи

О Т Г О В О Р И

от Тодор Иванов Димитров - съдия в Районен съд – Търговище,
кандидат за заемане на длъжността административен ръководител –
председател на Районен съд – Търговище

Уважаеми членове на Съдийската колегия на ВСС,

Уважаема госпожо Биляна Гяурова - Вегертседер,

Представям на Вашето внимание отговори на поставените към мен въпроси, постъпили от Български институт за правни инициативи публикувани на страницата на ВСС на 28.02.2023 г. в качеството ми на кандидат за заемане на длъжността административен ръководител – председател на Районен съд - Търговище

Въпрос № 1 : Какво е Вашето мнение за течащата в публичното пространство дискуссия за промени в Конституцията на Република България в частта за съдебната власт? Какъв е релевантният начин да се чуе мнението на магистратите в този процес?

Отговор : Призивите за промяна на Конституцията са разнопосочни и често противоречиви. Считаю, че промените следва да се правят не по силата на обществен натиск, а поради обществена необходимост. Двигател на тези промени трябва да бъдат квалифицирани специалисти – юристи с богат професионален и академичен опит и конституционалисти. Намираю, че следва да се проведат общи събрания на съответните съдилища по този въпрос, между магистратите на ниво Районен съд, Окръжен съд, Административен съд, Апелативен съд, Върховен касационен съд, Върховен административен съд, които да дадат своите мнения и становища, съгласно правомощията на общите събрания на съдиите разписани в ЗСВ, където е предвидено съдилищата да дават становища на Министерският съвет и на Народното събрание по законопроекти, които са отнасят до дейността на конкретния орган на съдебната власт.

Въпрос № 2 : На 11.10.2022 г. СК на ВСС взе решение да не

прилага нито един от 4-те разработени модела за реформа на съдебната карта. Какво е Вашето мнение по въпроса? Смятате ли, че концепцията за общностния съд с по-висока ангажираност на съдиите в живота на дадена общност може да бъде алтернатива на преформатиране на съдебната карта?

Отговор : Реформата на съдебната карта действително е в стадий на обсъждане на модели и концепции. Смятам, че подходът към тази реформа трябва да се основава на няколко определени критерии : натовареност, съотношение между съдия и съдебен служител, демографско и икономическо развитие, инфраструктура, мобилност. В тази реформа следва да се вземе под внимание и опита от други добри практики, в т.ч. и на други съдебни юрисдикции.

Компетентността на общностният съд е изключителна – той е компетентен да разглежда категории дела, които не са от компетентността на никой друг съд, като основна задача пред този съд е дейността по еднакво приложение и тълкуване на общностното право. Концепцията на Общностният съд следва да се вземе предвид, да се анализира и ако позволява да се взаимстват добрите практики в продължаващата дискусия за ефективното управление на съдилищата при равна натовареност на съдиите и повишаване на възможностите за осигуряване на бързо и качествено правосъдие.

Въпрос № 3 : Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

Отговор : Натовареността е свързана не само с броя на делата, които разглежда и приключва един магистрат за определен срок, но и фактическата и правната сложност на тези дела. Неравномерната натовареност е в няколко направления : по видове съдилища, по нива и в частност натовареност на отделните магистрати в един съд. Различията в натовареността на съдилищата се налагат и от характера на административните райони, които обхващат. Обособяването с решение на общото събрание на съдиите на отделни групи дела по съответния материален закон спомага за по-равномерното натоварване на магистратите. За всеки съд едно от разрешенията за неравномерната натовареност е адекватната кадрова обезпеченост, бързото приключване на конкурсите, ритмичното им обявяване, усъвършенстване на процедурите във връзка с тях.

Със съответни изменения в процесуалните закони относно подсъдността – местна и родова би могло да се постигне много добър ефект в регулирането на натовареността. Положителна стъпка в тази

насока са приетите изменения в ГПК относно централизираното разпределение на заповедните производства.

Въпрос № 4 : Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Отговор : В ЗСВ / чл.218, ал.1 и 2 / е уреден начина за формиране на възнагражденията на най-ниското и най-високото ниво в съдебната система. Възнаграждението на магистратите следва да бъде съответно на професионалната квалификация, на опита на съдията, ранга му и не без значение и на инстанционното ниво на което правораздава. Чрез промяна в чл.218 от ЗСВ е възможно да се разпише начинът, по който да се формират възнагражденията на магистратите. Досегашната практика е актуализация годишно с конкретен процент. Тази практика не трябва да бъде изцяло отричана, но следва да се отбележи, че ако продължи би се запазила голямата разлика в заплащането между най-високото и най-ниското ниво в съдебната система. Затова е необходимо да се изготвят обективни критерии за определяне на заплатите на всички магистрати, които критерии да бъдат адекватно съобразени с цялостната дейност на магистрата от съответното ниво и да залегнат като законодателна рамка, която да е прозрачна, конкретна и ясна.

През месец февруари на 2022 г. на нашето внимание бяха представени три модела за определяне на възнаграждението на магистратите изработени най-вече с помощта на експертите от БИПИ. Бе проведено неформално общо събрание между съдиите, като стигнахме до становището, че принципно подкрепяме модел 2 и модел 3 относно начина на формиране на възнагражденията на магистратите.

Въпрос № 5 : Какво е Вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?

Отговор : Електронното правосъдие е един от ключовите приоритети на съдебната система в момента с оглед продължаване на реформата. В момента в който бе внедрена Единната информационна система на съдилищата се появиха известни затруднения при използването ѝ, както от магистратите, така и от съдебните служители. Тези затруднения са нормални при появата на всеки нов софтуерен продукт. В течение на времето несъвършенствата на системата бяха отстранявани и функциите на системата бяха подобрявани. ЕИСС подобрява достъпа до електронното правосъдие, тъй-като представлява база данни, до която всички потребители на правосъдни услуги, чрез

ЕПЕП имат реален достъп. ЕИСС създава предпоставки за достъпност, бързина и прозрачност при управлението на съда. Личното ми мнение, че ЕИСС е необходима за развитие и усъвършенстване на процеса на дигитализация и въвеждане на електронното правосъдие чрез осигуряване на публичност и прозрачност, спестяване на време и средства на потребителите за получаване на актуална информация за съдебните дела. Този процес продължава и считам, че в крайна сметка ще постигнем един напълно работещ продукт, който да улеснява работата на съдилищата и да е в услуга на гражданите.

Въпрос № 6 : 48-мото НС прие окончателно измененията и допълненията в Закона за медиацията и ГПК, с които се въвежда задължителна процедура по медиация по някои видове граждански и търговски дела. Какво е мнението Ви за задължителната процедура по медиация по висящи съдебни дела?

Отговор : С приемането на измененията и допълненията в Закона за медиацията и ГПК бе въведена задължителна процедура по медиация по някои видове граждански и търговски дела. Въвеждането на задължителна съдебна медиация представлява средство за насърчаване на използването на способности за разрешаване на спорове, които са алтернатива на съда. По този начин ефективно ще бъдат подпомогнати страните в разрешаването на спора между тях без намесата или с минималната намеса на съда. Задължителната процедура по медиация ще доведе до намаляване на товареността на съдилищата, за да се постигне по-ефективно правораздаване.

Въвеждането на задължителна процедура по медиация е стъпка напред към утвърждаване на културата на споразумението като начин за разрешаване на спорове, особено в случаите, когато спорът е подходящ за доброволно, а не за съдебно, разрешаване с оглед естеството на самия спор и връзките между страните.

В по-дългосрочен план въвеждането на задължителна съдебна медиация ще стимулира страните да отнасят споровете си към медиация, дори преди да ангажират съда, т.е. да се постигне увеличаване на използването на извънсъдебната медиация, което в още по-голяма степен ще облекчи работата на съда и ще повиши ефективността в сферата на гражданското и търговското правораздаване.

Въпрос № 7 : През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Вече изминаха повече от 5 години от действието на тези текстове. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика? Как се реализира съдийското самоуправление съда, в който правораздавател?

Отговор : Концепцията за съдийско самоуправление се постига

чрез провеждане на общи събрания на съдиите, на които всеки магистрат да има възможност да изкаже мнение, предложение, конкретна препоръка и да гласува за вземане на едно или друго решение.

В РС – Търговище, където правораздавам, бяха проведени общи събрания за обсъждане на множество теми, например: организационни въпроси касаещи дейността на магистратите и съдебните служители, обсъждане на предложени от ВСС проекти, обсъждане и приемане на становища по тълкувателни дела и др.

Смятам, че провеждането на общите събрания на съдиите във връзка със съдийското самоуправление спомогна в голяма степен за подобряване организацията на съда с цел поддържане на качествено, бързо и срочно правораздаване, откритост и прозрачност в работата на съда и повишаване на доверието на гражданите и обществото като цяло, в съдебната институция. Становищата на общото събрание подпомагат и тълкувателната дейност на ВКС и ВАС във връзка с предстоящи тълкувателни решения и постановления. Смятам, че подпомагат в голяма степен и дейността на Висшият съдебен съвет при упражняване на правомощията му по управление на съдебната власт.

Въпрос № 8 : През изминалата година определени събития в един съд в страната доведоха до това 187 магистрати от страната от всички нива в съдебната система да изразят подкрепата си за свой колега чрез подписка, внесена в Съдийската колегия на ВСС. Какво е Вашето отношение - в качеството Ви на кандидат за мандат като административен ръководител на съд, по въпроса за правомощията на един административен ръководител по отношение на един редови съдия откъм прилагане на дисциплинарни мерки? По-конкретно - следва ли например към съдиите да се прилагат всички състави на дисциплинарни нарушения, посочени в чл. 187 от КТ от страна на административния ръководител на съда /което лице не е работодател на тези съдии/? И по-общо - къде е границата, която отделя реализирането на дисциплинарната отговорност на магистрата от произвола и административния натиск от страна на административния ръководител?

Отговор : Смятам, че реализирането на дисциплинарна отговорност е една крайна мярка, към която следва да се подхожда внимателно и при положение, че са изчерпани всички възможности за конструктивен диалог. В ЗСВ са предвидени конкретни правомощия на административния ръководител за съблюдаване изпълнение на служебните задължения от отделните магистрати относно движението на делата, срочността на постановяване на съдебните актове и организацията на работата им, респективно за спазване на етичните правила на поведение. Смятам, че спрямо съдиите са неприложими всички състави на дисциплинарни нарушения, посочени в чл.187 от КТ, защото това би отворило възможност за злоупотреба с власт, особено при влошени отношения между административен ръководител и редови магистрати.

Границата между реализирането на дисциплинарната отговорност на магистрата и административният произвол и натиск от страна на административния ръководител, се намира там където свършва обективността. Недопустимо е административният ръководител да санкционира съдия на основа на лично отношение или да търси реваншизъм спрямо съдия за негови действия, или поведение при изпълнение на служебните му задължения. Именно ВСС е независимият орган, който да прилага тези състави, още повече, че ВСС е органът, който има и правомощията да назначава и да освобождава от работа един магистрат.

Въпрос № 9 : Какво мислите за разделянето на Кодекса за етично поведение на българските магистрати на два отделни - за съдиите и за прокурорите и следователите?

Отговор : Кодекса за етично поведение на българските магистрати следва да е един за всички магистрати.

Въпрос № 10 : На стр.15 от концепцията си сте записали: „В условията на динамично променящо се законодателство е необходимо активно участие в организирането на регионални обучения по спорни въпроси чрез покана на лектори от Националния институт на правосъдието и от магистрати от ВКС и ВАС, с които да дискутираме различния прочит и тълкуване на изменените или нови правни норми“. Смятате ли да инициирате такива регионални обучения и ако да, то с кои други съдилища от съдебния район възнамерявате да си партнирате?

Отговор : Смятам да инициирам регионални обучения по спорни въпроси чрез покана на лектори от Националния институт на правосъдието и от магистрати от ВКС и ВАС. Амбицията ми е тези обучения да се превърнат в срещи както на ниво районни съдилища от нашия съдебен окръг, така и съвместни обучения с магистратите от Окръжен съд – Търговище и Административен съд - Търговище.

гр.Търговище

С уважение

02.03.2023 г.

/ Тодор Димитров /